

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 13P/16/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119202287
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Maláriková
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2019:2119202287.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Miroslavou Malárikovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: A. O., nar. XX.XX.XXXX, A. O., nar. XX.XX.XXXX a A. O., nar. XX.XX.XXXX, všetky deti t. č. bytom I. F. T. Y. H. E. F., F. Č.. XX, zastúpené procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, deti rodičov: Y. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, M. a P. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, M., t. č. Ú. M. A. F., o náhradnej starostlivosti, takto

rozhodol:

- I. Súd nariaďuje ústavnú starostlivosť nad maloletými deťmi O. A.D., A. a A..
- II. Maloleté deti sa umiestňujú do I. F. T. Y. H. E. F., F. Č.. XX s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.
- III. Matka je povinná prispievať na výživu maloletej A., A. a A. každému vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku, vždy do 15.dňa v mesiaci vopred zariadeniu, v ktorom sú maloleté deti umiestnené.
- IV. Otec je povinný prispievať na výživu maloletej A., A. a A. každému vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku, vždy do 15.dňa v mesiaci vopred zariadeniu, v ktorom sú maloleté deti umiestnené.
- V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 22.3.2019 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd umiestnil maloleté deti do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov do I. F. T. Y. H. E. F.Ň., F. Č.. XX (ďalej len „Centrum“). Súčasne navrhovateľ dal podnet súdu na začatie konania o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi.
2. Súd nariadil výchovné opatrenie uznesením zo dňa 27.3.2019 č.k. 13P/16/2019-6, ktorým: I. zveril maloleté deti do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov v Centre do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, II. začal konanie o nariadenie náhradnej starostlivosti nad maloletými deťmi, a III. ustanovil maloletým deťom procesného opatrovníka. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 3.5.2019.
3. Matka sa k podnetu a uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia, ktoré jej boli doručené dňa 28.5.2019 podľa ustanovenia § 116 ods. 2 Civilného sporového poriadku, nevyjadrila. Predvolanie na

pojednávania jej bolo doručené v zmysle § 106 ods. 1 písm. a) CSP dňa 16.5.2019. Na pojednávanie sa bez ospravedlnenia nedostavila.

4. Otec bol riadne a včas predvolaný na pojednávanie, predvolanie prevzal dňa 13.5.2019 spolu s výzvou na vyjadrenie sa k podnetu procesného opatrovníka, ktorý mu bol doručený 17.4.2019.

5. Otec sa toho času nachádza vo výkone trestu M. A. F.. K doručenému podnetu sa vyjadril podaním doručeným súdu dňa 10.5.2019 v spojení s podaním doručeným súdu dňa 29.5.2019. Otec vo svojich podaniach namietal postup súdu pri rozhodovaní o nariadení výchovného opatrenia nad maloletými deťmi rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 40P/39/2018-24 zo dňa 24.08.2018, ktorým bolo maloletým deťom uložené výchovné opatrenie, a to pobyť v Centre za účelom zabezpečenia odbornej pomoci a úpravy rodinných a sociálnych pomerov v trvaní 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 2.10.2018. Ďalšie jeho námietky sa týkali trestného konania a okolností, na základe ktorých bolo začaté. Ďalej namietal postup riaditeľky Centra, ktorej vytykal nedostatočné poskytovanie informácií o deťoch, a že ich nechce priviesť na návštevu za otcom do výkonu trestu. Podľa otca bol jeho syn A. v Centre fyzicky a psychicky napadnutý vychovávateľmi. Otec nesúhlasí s umiestnením detí do ústavu. Namietol, že mu súd, a ani sociálka, neumožnili komunikovať so širšou rodinou. Domáhal sa prešetrenia anonymného podnetu, na základe ktorého boli maloleté deti umiestnené do Centra. Žiadal, aby v konaní boli preukázané ich rodinné problémy, pretože o jeho deti bolo postarané. Na záver kládol otázku, kde sa podeli účty detí, ktoré založil a kde sú daňové bonusy a vratka dane. Nakoľko je od 26.6.2017 vo väzbe, a teraz už vo výkone trestu odňatia slobody, nie je v kontakte s manželkou a nevedel uviesť ani jej adresu. Žiadal, aby bol predvolaný na súd a zároveň, aby súd zabezpečil prítomnosť: matky, starej matky detí Y. O., jej dcéry Y. O., N. A. pracovníčky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, Y. U. z Centra, procesného opatrovníka, ktorého meno chcel poznať a žiadal zaslať kópiu anonymu, ktorý spôsobil konanie procesného opatrovníka.

6. Súd pojednával v neprítomnosti rodičov, nakoľko rodičia boli riadne predvolaní na pojednávanie, nedostavili sa. Otec sa podrobne písomne vyjadril tak, ako je uvedené vyššie. Neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by mu bránili v tom, aby požiadal Ú.Q. M. A. F. o predvedenie na pojednávanie, pričom eskortu by si musel zaplatiť sám.

7. Súd po vykonanom dokazovaní zistil nasledovný skutkový stav.

8. Maloleté deti pochádzajú z manželstva rodičov. Rozsudkom Okresného súdu Trnava, č.k. 40P/39/2018-24 zo dňa 24.8.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 2.10.2018, boli dočasne odňaté z osobnej starostlivosti rodičov a bolo nariadené výchovné opatrenie, a to pobyť v Centre za účelom zabezpečenia odbornej pomoci a úpravy rodinných a sociálnych pomerov najdlhšie na 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Matke bola uložená povinnosť spolupracovať s procesným opatrovníkom na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí. Maloleté deti boli na základe neodkladného opatrenia umiestnené do zariadenia dňa 5.4.2018.

9. Otec sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a matka deti od umiestnenia navštívila len dvakrát a naposledy to bolo 5.10.2018. Matka nekontaktuje deti, Centrum, procesného opatrovníka, otca a ani jeho rodinu, matku a sestru. Nepodarilo sa preveriť, že by matka upravila svoje bytové pomery tak, aby mohla prevziať starostlivosť o deti a dňa 2.4.2019 uplynula lehota 6 mesiacov, preto by sa deti bez nariadenia neodkladného opatrenia ocitli v ohrození života, nakoľko ich nebolo možné po uplynutí tejto lehoty prepustiť zo zariadenia a odovzdať matke.

10. Procesný opatrovník uviedol, že matka dlhodobo neprejavuje o deti záujem, otec je vo výkone trestu na 10 rokov. Nepodarilo sa zistiť inú vhodnú osobu, ktorá by mohla zabezpečovať náhradnú starostlivosť. O deti prejavujú záujem len stará matka pani O. a ich teta pani Č., ktoré si ich berú na víkendové pobyty, ale nemajú záujem o ich zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti. Maloleté deti nie je možné vrátiť ani do rodinného prostredia matke, ktorá sa o deti 7 mesiacov nezaujíma a ani otcovi, ktorý je vo výkone trestu. O tom, že by bol maloletý A. napadnutý v zariadení nemajú informáciu, ale Centrum ich upozornilo, že sa u neho prejavujú znaky týraného dieťaťa. Navrhol nariadiť ústavnú starostlivosť a rodičom určiť povinnosť platiť minimálne výživné.

11. Zo správy Centra súd zistil, že deti sú umiestnené spoločne v rodinnom dome. Na zariadenie sa adaptovali bez problémov. Maloletá A. je žiačkou 4. ročníka základnej školy. Má dobré vyučovacie výsledky. Nie sú s ňou žiadne výchovné ani vyučovacie problémy. Prijíma autority a usmernenia dospelých. Otca spomína a je s ním v kontakte prostredníctvom listov. Maloletý A. je žiakom 1. ročníka základnej školy, má dobré vyučovacie výsledky. Často sa správa impulzívne, niekedy až agresívne, svoje správanie nedostatočne reguluje. Viackrát sa pobil so spolužiakmi. Ťažko udržíva pozornosť dlhšiu dobu. Vyžaduje zvýšenú kontrolu zo strany vyučujúcich. V zariadení dokáže fungovať bez výraznejších ťažkostí, rešpektuje autoritu vychovávateľov, najmä však mužov. Vyžaduje kontrolu a usmernenie dospelých. Aktuálne u neho prebieha diagnostika vzhľadom na ťažkosti v správaní. Maloletý A. navštevuje materskú školu. Býva často chorý. Vyvíja sa primerane svojmu veku. Prijíma autority, nastavenie režimu a pravidiel. Vyhľadáva spoločnosť dospelých a má snahu vytvoriť si s niekým citový vzťah. Otec kontaktuje deti listami, matka o deti neprejavuje záujem, naposledy ich navštívila 5.10.2018, nekontaktuje deti a ani pracovníkov zariadenia. O deti prejavuje záujem stará matka maloletých detí a ich teta, ktoré brávajú deti na krátkodobé pobyty aj počas sviatkov a prázdnin.

12. Tunajší súd vo veci 1T/90/2017 dňa 10.5.2018 uznal otca za vinného zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov a tiež ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou. Krajský súd v Trnave odvolanie otca uznesením zo dňa 7.8.2018 č.k. 3To/79/2018/ zamietol. Otec bol odsúdený z dôvodu, že v rokoch 2008 až do 25.6.2017 fyzicky a psychicky týral manželku, maloletého syna A. a svoju matku Y. O.. Manželke nadával, vyhrážal sa jej fyzickým ublížením, v roku 2014 ju napadol tak, že ju opakovane udieral päťami do tváre, ťahal ju po zemi za vlasy, ponoril jej hlavu pod vodu, kopal ju do oblasti horných a dolných končatín a brucha. Maloletého A. už od jeho 3. rokov často bil rukami, kopal do zadnej časti tela, bil remeňom a dňa 23.6.2017 (vo veku jeho 6 rokov) v poobedňajších hodinách ho fyzicky napadol tak, že ho približne desaťkrát udrel remeňom do oblasti chrbta a dňa 25.6.2017 v poobedňajších hodinách ho držiac za krk odtiahol z domu do záhrady, kde ho hodil do jazierka, následne ho chytil za hlavu a držal mu ju pod vodou, po čom mu najmenej trikrát udrel zadnú časť hlavy o kamene, čím mu spôsobil pomliaždenie tváre, ušnice, ramena, pomliaždenia a výrony na chrbte, odreninu krku. Svojej matke Y. O. sa opakovane vyhrážal, vulgárne jej nadával, pričom v roku 2014, v presne neustálenom mesiaci a dni, keď išla do garáže vo svojom rodinnom dome, chytil do rúk lopatu a povedal jej, že ju zabije, pričom lopatu jej držal nad hlavou, v dôsledku čoho utiekla do izby, kde sa zamkla a privolala políciu, a neskôr sa na určitý čas odsťahovala k dcére. Tiež v roku 2016 sa jej s nožom vyhrážal, že ju zabije, podreže a dopichá a bez príčiny jej dal facky a inak ju napádal, v dôsledku čoho mala z neho strach a stres.

13. Matka naposledy pracovala v pracovnom pomere na dobu neurčitú od 21.5.2018 do 22.10.2018, pričom mala priemerný čistý mesačný príjem 555,- €. Pracovný pomer ukončila dohodou. V súčasnosti matka nie je zamestnaná.

14. Otec je vo výkone trestu na 10 rokov od 16.6.2017. V súčasnosti je pracovne zaradený, ale jeho hrubý príjem je veľmi nízky od 3,- € do 82,56 € mesačne. U posledného zamestnávateľa pred nástupom do väzby mal hrubý príjem 576,- € mesačne.

15. Vzhľadom na rozsiahle vyjadrenie otca a vyššie zistené skutočnosti, súd dospel k záveru, že je dostatočne ozrejmený skutkový stav a môže vo veci rozhodnúť.

16. Podľa ustanovenia § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa ustanovenia § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaduje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa čl. 3 bodu 1 Dohovoru o právach dieťaťa publikovaný v Zbierke zákonov ako Oznámenie č. 104/1991 Zb. záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa

detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadenia sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

17. Súd zistil, po uplynutí doby 6 mesiacov, počas ktorých boli deti v Centre na základe nariadeného výchovného opatrenia, matka neupravila neusporiadané rodinné a sociálne pomery. Deti za celé obdobie navštívila len dvakrát. Od 5.10.2018 ich nenavštívila, nekontaktuje ich a rovnako nespolupracuje s procesným opatrovníkom. Pretože o deti sa zaujímajú len ich stará matka a teta, ktoré si deti berú na víkendy, avšak nemajú záujem prevziať deti do svojej starostlivosti a v konaní sa nepodarilo zistiť inú osobu, ktorej by deti mohli byť zverené, súd nariadil ústavnú starostlivosť nad maloletými deťmi, ktorá sa bude vykonávať v Centre, v ktorom sa deti v súčasnosti nachádzajú.

18. Súd považuje za potrebné uviesť, že ak si matka hocikedy v budúcnosti vytvorí podmienky vhodné na zabezpečenie starostlivosti o deti, môže podať návrh na zrušenie ústavnej starostlivosti a zverenie detí do svojej starostlivosti. V záujme detí nie je, aby boli do plnoletosti v ústavnej starostlivosti, prednosť pred ňou má vždy osobná starostlivosť rodičov, prípadne náhradná osobná starostlivosť inej vhodnej osoby (napr. stará matka, teta ...), ak by prejavila o maloleté deti záujem.

19. Otec vo svojom podrobnom vyjadrení nenavrhol, komu by mali byť maloleté deti zverené, len chcel preukazovať, že v minulosti bolo o deti dobre postarané. Námietky otca sa týkali aj iných konaní a to konania o nariadení výchovného opatrenia ako i trestného konania, ktoré sú právoplatne skončené, a preto sa k nim súd nebude viac vyjadrovať. Svedkov navrhovaných otcom súd nepovažuje za potrebné vypočuť, nakoľko otec nevedel k čomu by mali vypovedať. So starou matkou i tetou maloletých detí vykonal pohovor opatrovník a neprejavili záujem o zverenie detí do náhradnej osobnej starostlivosti.

20. Vzhľadom na to, že otec bol odsúdený za týranie manželky, vlastnej matky ale i maloletého A., je viac ako nedôveryhodné jeho tvrdenie, že práve jemu by syn oznamoval akékoľvek fyzické a psychické napadnutie vychovávateľmi v Centre. Navyiac opatrovníka práve Centrum upozornilo, že maloletý A. prejavuje znaky týraného dieťaťa a v súčasnosti prebieha jeho diagnostika.

21. K otcom namietanému podnetu na základe ktorého začalo konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti, kde sa neustále domáha zistenia konkrétnej osoby zodpovednej za začatie konania súd uvádza, že táto povinnosť vyplýva úradu práce a teda jeho pracovníkom priamo zo zákona. Úrad práce je povinný sledovať, aby sa žiadne dieťa neocitlo v ohrození života. Ak by si opatrovník nespĺnil túto povinnosť - podať podnet na súd, mohli sa maloleté deti ocitnúť v ohrození života, nakoľko by zariadenie nemalo komu odovzdať maloleté deti. Otec je vo výkone trestu a matka sa o deti nezaujíma. Súd nie je oprávnený rozhodovať o námietkach otca voči pracovníkom úradu práce a ani voči postupu riaditeľky Centra. Ostatné námietky uvádzané otcom nemajú vplyv na rozhodnutie vo veci a preto sa súd k nim nevyjadruje.

22. Podľa ustanovenia § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Podľa ustanovenia § 62 ods. 1, 2, 3 Zákona plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa alebo nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona.

23. V zmysle citovaných ustanovení súd zároveň určil každému z rodičov povinnosť platiť minimálne výživné na každé dieťa vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona (zákon č. 601/2003 Z.z.), t. j. vo výške 28,08 € mesačne s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Súd určil rodičom povinnosť platiť len minimálne výživné vzhľadom na to, že otec je vo výkone trestu do 26.6.2027, a aj keď by bol pracovne zaradený má len veľmi nízky príjem, a matka je v súčasnosti úplne bez príjmu.

24. Podľa § 52 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. Súd o náhrade trov konania rozhodol podľa § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanoveniach § 53 a nasl. CMP.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie musí obsahovať nasledovné náležitosti :

Z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované. Ďalej musí byť v odvolaní uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Z.z.), ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.